

hoe overleef je de winter?

natuurboekje
van

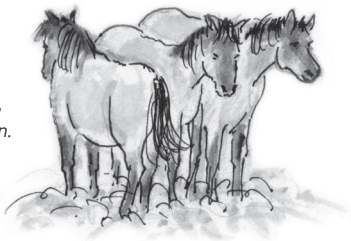
HOI!

ALS HET WINTER wordt, zetten we de verwarming een graadje hoger. Buiten hebben we een winterjas aan. Handschoenen en mutsen komen uit de kast. Dit alles om ons lijf te beschermen tegen de kou, zodat we niet teveel afkoelen. Koukleumen zijn we!

Ook dieren beschermen zich tegen de kou. Een eekhoorn pakt dat anders aan dan een egel of een lieveheersbeestje. Een vos weer anders dan een kikker. Elk dier heeft zijn eigen manier om de winter te overleven.

Koniks geven elkaar warmte door dicht bij elkaar te staan.

WINTERJAS

Een vos heeft in de winter, net als wij, een dikkere jas aan. Onder zijn buitenste haren [de dekharen] zit een voering van dik wollig haar. In de winter worden de dekharen langer en de wolharen dikker. Tussen die wolharen zit lucht die de warmte van zijn lijf vasthoudt, zodat de vos warm blijft. Hij ziet er in de winter dan ook dikker uit.

Ook grote grazers in de natuurgebieden van Het Limburgs Landschap, zoals de konik en de galloway, hebben 's winters een dikke wintervacht.

Ken jij meer dieren
die een wintervacht krijgen?

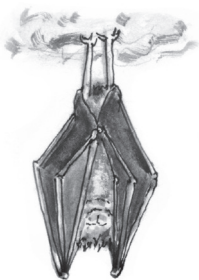
.....

.....

WINTERSLAAP In de herfst eet een egel zich tonnetje rond en krijgt hij een extra vetlaag. Daarna begint zijn winterslaap. Zijn hartslag, temperatuur en ademhaling gaan omlaag. Met andere woorden: zijn lijf staat in de spaarstand. Het vetlaagje zorgt voor de nodige energie. Zo kan hij slapend de winter overleven.

Dit dier gaat ook
in winterslaap.
Het is een

.....

WINTERRUST Een eekhoorn gaat niet in winterslaap, maar in winterrust, zo heet dat. Hij slaapt en rust in de winter meer dan anders, maar hij is ook vaak buiten. Hij zoekt en eet noten en eikels die hij in de herfst heeft verstopt.

*Deze larve van een libel
overwintert onder water.*

INSECTEN Als het winter wordt, gaan veel insecten dood. Ze hebben geen voedsel meer en kunnen niet tegen de kou. Maar... hun eitjes, poppen of larven overleven de winter vaak wél. In de lente komen hun jonkies tevoorschijn.

Er zijn ook insecten die in winterslaap gaan.

Lieveheersbeestjes zoeken elkaar op.

Ze schuilen in huis, onder stenen of bladeren.

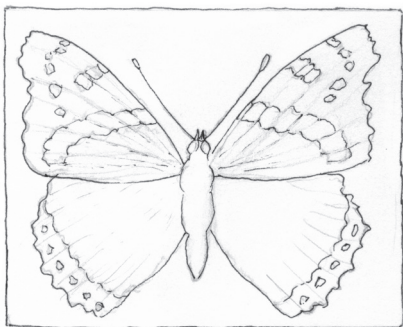
Een vlinder zoals de dagpauwoog zoekt als slaapplek een donker, beschermt plekje in een schuur of ergens buiten.

NAAR HET ZUIDEN Zwaluwen leven van insecten. Maar 's winters zijn die er bijna niet. In het najaar vliegen de zwaluwen naar warm Afrika, waar ze volop voedsel vinden. In de lente zijn ze weer terug om hier te broeden en hun jonkies groot te brengen.

Behalve veel vogels, trekken er ook vlinders weg. De atalanta is een trekvlinder die in Zuid-Europa overwintert. Vroeger vertrokken alle atalanta's. Maar nu, met onze zachte winters, blijven er steeds meer hier. Grote kans dat je op een zonnige winterdag een atalanta ziet fladderen!

Kleur de
atalanta.

POST

Joep [12] uit Venlo liet ons weten dat hij tijdens een wandeling koniks zag lopen in het Jammerdal. *'Opeens zag ik een stuk of vijf konikpaarden. Dat was mooi om te zien. En ook spannend. Ze bleven op afstand en ik ook hoor!'*

Meneer Jasper [79] wandelde van de zomer in natuurgebied Isabella-greend, bij Roermond. Hij maakte een foto van een groep koniks.

Jasmijn mailde: *'De konikpaarden lieten zich in Ingendael niet zien. Maar ze hadden wel hun sporen achtergelaten.'* 😊

Het Limburgs Landschap
Rijksstraatweg 1, 5943 AA Lomm
T 077-473 75 75

info@limburgs-landschap.nl
www.limburgs-landschap.nl

Samenstelling en tekst
Ditte Merle

Tekeningen Wil Kroon

Alle tot nu toe verschenen
natuurboekjes zijn voor scholen en
natuurgroepen te downloaden via:
[www.limburgs-landschap.nl/
kinderboekjes](http://www.limburgs-landschap.nl/kinderboekjes)

DOE JE MEE? Help jij dieren om de winter te overleven? Welke dieren help jij? En hoe doe je dat? Laat het ons weten, met of zonder een foto erbij. Stuur je inzending vóór 12 februari 2025 naar Het Limburgs Landschap. Alle tips zijn welkom en kunnen we in het volgende natuurboekje zetten.

OVERLEEF-WEETJE Kikkers overwinteren in een holletje op het land of verbergen zich in de bodem van een sloot of plas. Kikkers hebben een soort antivries in hun lijf.